N°. 379. **DE GRONDWET.** 1854.

VERSCHIJNT
Alle dagen, behalve Zon- en Feestdagen.

PRIJS DER ADVERTENTIEN:
Van één tot zes regels. . . . . ƒ 1.00.
Voor elken regel meer. . . . . 0.15.
Behalve de 35 cts. zegelgeld.
Aankondigingen van geboorte, huwelijken en overlijden, worden geplaatst tegen betaling van ƒ 1, het zegelregt daaronder begrepen.

ZONDAG 13, MAANDAG 14 AUGUSTUS.

UITGEVER-DIRECTEUR:
C. H. SUSAN, Jr., te 's Gravenhage.
Hoofd-Correspondenten M. Schooneveld en Zoon, Beursteeg, te Amsterdam.
Brieven franco aan het Bureau De Grondwet.
Jan Hendrikstraat, n°. 259.

ABONNEMENTSPRIJS:
Voor 's Gravenhage per 3 maanden . . . . . . ƒ 4.50.
Voor de overige steden des Rijks . . . . . . 5.00.

Hoofd-Bureau voor Ned. Oost-Indie:
VAN HAREN NOMAN EN KOLFF, te Batavia.
Prijs franco per Landmail voor Java en buitenbezittingen per jaar, met vooruitbetaling bij het nemen van het abonnement ƒ 70, Ned. Cour.

Tot velerlei gewigtige beschouwingen geeft het 124ste artikel van het thans, door de Tweede Kamer aangenomen Indisch Regerings-reglement, aanleiding. Hetzij men den inhoud overwege, of de wijze, waarop het tot stand is gekomen, naga: er zal uit blijken, dat de partijgeest, waarmede *deze* Kamer alles schijnt te behandelen, doof voor de vermaningen van eene zijde, die in het stelsel der wet het artikel wilde verbeteren, in het reglement een gewigtig struikelblok heeft neergelegd, waarover het de Eerste Kamer welligt moeijelijk vallen zal heen te stappen. Er zal tevens uit blijken op welk eene, bijkans zouden wij zeggen, hoogst ligtvaardige wijs over de meest gewigtige beginselen is heengeloopen en, als bij verrassing, beginselen zijn aangenomen, waarvan de verre strekking noch door voor-, noch door tegenstemmers zoo spoedig kon worden overzien.

De zaak wordt door ons belangrijk genoeg geacht om er eenige ruimte aan te wijden.

Beschouwen wij in de eerste plaats, de wijs, waarop het art 124 is tot stand gekomen.

Tegen het artikel, dat de verhouding regelde tusschen Staat en Kerk in Nederlandsch Indië, had menigeen zoo als het oorspronkelijk was geredigeerd, onovermelijk bezwaar. Men zag daarin den toeleg der Regering „om de Kerk in Indië te houden onder de „magt van den Staat of van de Regering.„ De Minister van Kolonien protesteerde tegen deze opvatting. Hij verklaarde, „dat het in de bedoeling der Regering niet „lag om zich te mengen in de inwendige inrigting van „de Kerk, vermits de zorg voor de inwendige inrigting „niet behoort tot haren werkkring.„ Iets later herhaalde de Minister, dat het der Regering niet was te doen, „om hare bemoeijing uit te strekken tot de inwendige „inrigting der kerkgenootschappen, maar alleen *tot dat* „*gedeelte* van de inrigting en van het bestuur, hetwelk „*direct* met de Regering in aanraking komt.„ (1) De Minister eindigde zijne redevoering met het voorstellen van een geheel nieuw artikel, aldus luidende: „*In de* „*bestaande inrigting en het bestuur der Christelijke* „*Kerkgenootschappen wordt geene verandering gebragt* „*dan met wederzijdsch goedvinden* van den Koning en „het bestuur van het betrokken Kerkgenootschap.„ Bij aandachtige overweging van dit artikel zal men tot de overtuiging komen, dat hier plotseling een nieuw en allergewigtigst beginsel in de wet werd gebragt. Volgens dat artikel toch zal niet langer de Kerk zijn een ligchaam *in* den Staat, maar een ligchaam *nevens* den Staat. Later zullen wij dit meer uitvoerig uiteenzetten.

Het plotseling, te midden der discussiën, voorstellen van een geheel nieuw en zoo allerbelangrijkst beginsel in eene aanhangige wetsvoordragt, heeft ons dadelijk doen denken aan een der voorname, schoon ongegronde verwijten, die tegen het vorige Ministerie gerigt werden. In het programma van 26 April verkondigde de tegenwoordige Regering der „tegenovergestelde rigting„, dat „aan den Koning alleen de eer der Regering en „aan de Ministers de zedelijke en wettelijke verantwoordelijkheid daarvan moest verblijven.„ Toen het den Ministers van Justitie en van Binnenlandsche Zaken later behaagde, om in de Tweede Kamer aan deze verklaring eene zonderlinge leer der ministeriële verantwoordelijkheid te verbinden, werd onder anderen ook op hoogen toon gezegd, dat de tegenwoordige Regering niet doen zou wat de vorige had gedaan en toelaten of medewerken tot het brengen van gewigtige wijzigingen in aanhangige wetsvoordragten, zonder dat de Koning daarover gehoord was. Deze beschuldiging maakte eene rondreis door de ministeriële bladen en werd op allerhande wijs vermeerderd en gecommentarieerd. Het hoofd der reactionnaire partij in de Kamer, de heer VAN RAPPARD, nam dezelfde beschuldiging op, en voerde haar aan in de geschreven redevoering, die hij in *de Nederlander* deed plaatsen omdat hij den moed niet scheen te bezitten ze dáár uit te spreken, waar onmiddellijke logenstraffing zich niet zou hebben laten wachten. „Ik zal alleen wijzen„ — zeide hij, *schrijvende* — „op de verhouding tot de Tweede Kamer, „waarin door het vorig Ministerie in hoogst belang„rijke wijzigingen is toegestemd, zonder dat vooraf het „goedvinden des Konings heeft kunnen gevraagd wor„den.„ Het antwoord, dat wij op deze herhaalde beschuldiging gaven, is bekend. Onze artikelen over: „eene redevoering na de sluiting der discussie„ (2) zijn, hopen wij, noch uit het geheugen onzer lezers, noch uit dat van den heer VAN RAPPARD gewischt. Te vergeefs wachten wij ook nu nog naar het antwoord op onze vraag: „Waar van dergelijke „toestemming in of voordragt van hoogst belangrijke „wijzigingen het bewijs is te vinden?„ Men heeft het, wijselijk, bij de insinuatie gelaten en er van afgezien, om een bewijs te zoeken, dat inderdaad niet te vinden was. Wij hebben het reeds vroeger gezegd (3) en herhalen het hier: „De heer THORBECKE was er geen „Minister naar, om eens ontworpen *beginselen* los te „laten en door anderen te doen wijzigen; en nimmer „is er een Minister geweest, die aan de beginselen „zijner wetsvoordragten strikter vast hield dan hij.„ En wat zien wij thans gebeuren? Een Minister van de „tegenovergestelde rigting„ stelt, in navolging van een zijner ambtgenooten, bij gelegenheid van de behandeling der armenwet, plotseling een nieuw, hoogst belangrijk beginsel in de wet, zonder dat daarover „het goedvinden des Konings heeft kunnen gevraagd worden!„ Wij zien alzoo door *deze* Regering doen, wat aan de vorige, zonder eenigen schijn van grond, was verweten; en wij zien bijvb. denzelfden heer VAN RAPPARD, die eene dergelijke handeling gelijkstelt met de invoering eener „*république déguisée*„, nu het geldt *dit* Ministerie, zich nederleggen bij het voorstel en met geen enkel woord opkomen tegen hetgeen hij bijkans als majesteits-schennis had gequalificeerd!

Het beginsel betrof bovendien eene hoogst teedere zaak, nauw verwant aan de oorzaak en de gevolgen der April-beweging; en voor een Minister, wiens tegenwoordigheid in het Kabinet alleen verschoonbaar werd geacht, omdat hij slechts eene *specialiteit* voor koloniën, en in geenen deele *een politiek man* kon heeten, was die handeling nog al stout. Wat was, na de wending, die de discussie had genomen, nu de pligt der Kamer geweest? Zij had, zoo al niet het nieuwe artikel aan een onderzoek in de sectiën moeten onderwerpen, dan toch het van alle zijden moeten beschouwen en er tweemalen over nadenken, alvorens het goed te keuren.

Niets van dat alles geschiedde.

De hamer van den Voorzitter viel en art. 124 werd, zelfs zonder hoofdelijke stemming, goedgekeurd. Ook hier gebeurde, wat reeds zoo dikwerf in *deze* Kamer is voorgevallen; men gaf, namelijk geen behoorlijken tijd, om het gewigt na te gaan en de strekking van plotseling voorgestelde, nieuwe bepalingen. Die gejaagdheid in de behandeling der meest gewigtige onderwerpen, noopte zelfs den heer THORBECKE eene motie van orde te doen, opdat de Voorzitter toch niet zoo snel de hamer zou laten vallen, omdat het onmogelijk was zoo spoedig te overzien wat in de achter elkander opgeroepen artikelen was vervat. De Voorzitter beloofde wat meer bedaardheid in het voeren van den praesidialen hamer; maar voegde er bij, dat zoo dikwerf de hamer te snel zou zijn gevallen, niemand er eenig bezwaar in zou zien, om aan het lid, dat evenwel eenige bedenking tegen een aldus aangenomen artikel had in het midden te brengen, alsnog het woord te verleenen.

De geschiedenis van art. 124 heeft bewezen, dat de belofte des Voorzitters eene ijdele belofte was, of liever, dat de Voorzitter niet gerekend had op het „aaneengesloten getal stemmen„, dat haast had aan de discussiën over het Reglement een einde te maken.

Het gewigt toch van het nieuw voorgestelde art. 124, bleek al meer en meer, naarmate de discussie over het volgende artikel (125) vorderde. Inmiddels hadden sommige leden ook den tijd, om over dat nieuwe artikel na te denken en men begon nu in te zien, dat art. 124 van grooten omvang, bijna gevaarlijk was, en het was de heer VAN HOËVELL, die het eerst, door het doen van eene motie van orde, daarop de aandacht vestigde. „Ik moet bekennen,„ zeide hij, „dat, toen de Minister van Koloniën voorgesteld heeft „de verandering van art. 124, ik deze wel heb opge„schreven; maar mij het groote gewigt van die ver„andering niet zoo onmiddellijk is in het oog gevallen. „Dat gewigt is echter naar ik geloof, van dien aard, „dat het volstrekt noodzakelijk wordt, dit artikel nog „eens in oogenschouw te nemen. Ik zal de redenen „niet ontvouwen waarom de verandering mij van zulk „een grooten omvang, ik durf zeggen zoo gevaarlijk, „voorkomt; want dan zou ik indirect anticiperen op „de motie, welke ik wilde doen. Ik neem dus een„voudig de vrijheid voor te stellen, om de beraadsla„ging over art. 124 op nieuw te openen„ (4). Dit voorstel werd door den heer THORBECKE ondersteund op eene wijs, die het aan elke onpartijdige Vergadering duidelijk moest maken, dat hier bij overrompeling was gehandeld en dat het een hoogst gewigtig beginsel gold. „Het voorstel is buitengewoon,„ zeide hij, „maar ik meen het niet te min te moeten onder„steunen. Het is mij als den voorsteller gegaan. Toen „ik de verandering had opgeschreven, liet ik aanstonds van de griffie het *Staatsblad* van 1853 „komen, doch eer ik de wet tot regeling van het toe„zigt op de Kerkgenootschappen, waarmede ik het „nieuwe voorstel der Regering wenschte te vergelijken, „had nagegaan, was de hamer gevallen. Ik onder„stelde, dat het artikel, hetwelk inderdaad *nieuw* is, „en waartegen mijns inziens gewigtige redenen pleiten, „tot discussie aanleiding zou geven, maar onvoorziens „was deze gesloten en het volgende artikel aan de „orde. Mij schijnt dus de heropening der beraadslaging „in het belang der zaak„ (5).

De meerderheid dezer Kamer nogtans *verwierp* het voorstel. Het bij verrassing aangenomen artikel moest aangenomen *blijven*, onverschillig wat door dit artikel ook werd uitgemaakt.

Wij zullen, in een volgend artikel, uiteenzetten *wat* eigenlijk door artikel 124 werd beslist. Het zal dan blijken, dat de heeren VAN HOËVELL en THORBECKE op het genomen besluit verlangden terug te keeren geheel in het belang van de wet, geheel in het belang der Regering; omdat zij ten einde toe, gelijk de geheele constitutionnele partij, hunne beste pogingen wilden aanwenden om te verbeteren, wat, in het stelsel der Regering, voor verbetering nog vatbaar was. Maar het scheen voor de meerderheid *dezer* Kamer genoeg, dat de heer VAN HOËVELL eene motie deed en dat zij door den heer THORBECKE ondersteund werd, om haar te verwerpen. In alles en altijd overwint in deze Kamer de afkeer tegen *personen* de overwegingen over de *zaken*.

Zelfs dàn, wanneer uitvoerige discussiën de Kamer hadden geleid tot de aanneming van art. 124, zou, meenen wij, de Eerste Kamer gewigtige gronden hebben kunnen aanvoeren, om zich tegen de aanneming te verzetten. Hoe zal het nu zijn, *nu* het zonneklaar blijkt, dat de Tweede Kamer een gewigtig beginsel, voetstoots, heeft aangenomen, zonder te weten wat het al omvatte, zonder het gewigt harer handeling te begrijpen?

Kan worden toegelaten, dat, op dergelijke verrassende wijs, de Kerk wordt geplaatst *nevens* den Staat? dat inbreuk wordt gemaakt op de Wet op de Kerkgenootschappen? dat de Hervormde Kerk in Indië geheel afhankelijk zal zijn, terwijl de R. Katholieke

---

(1) Z. M. v. Kolonien, Bijbl., bldz. 1430, 1431.

(2) *Grondwet*, Nos. 188—192.
(3) *Grondwet*, No. 193.

(4) De heer v. HOËVELL, Bijbl. bl. 1433.
(5) De heer THORBECKE, Bijbl. bl. 1434.

zich zoo vrij zal kunnen bewegen, dat zonder *hare* toestemming niets in haar bestuur of hare inrigting zal kunnen veranderd worden? Eindelijk, zal de Eerste Kamer kunnen goedkeuren, dat het *Concordaten*-stelsel op nieuw in werking trede?

De *Echo Universel*, over de verwikkelingen, betrekkelijk de zaak van de *Jonge Albert*, sprekende, gaat, onder anderen, na, hoe weinig wij, in vergelijking met andere neutrale Staten, hebben getoond de handhaving eener strikte neutraliteit inderdaad ernstig te meenen. Het blad eindigt zijne beschouwingen met de volgende zinsneden:

»Is het na dit alles zoo verwonderlijk, dat Frankrijk en Engeland de onzijdigheids-verklaring van het Nederl. kabinet verdenken, dat zij schepen uitzenden, om het oog op deze streken te houden en dat zij zich zoo weinig toegevend betoonen in de toepassing der beginselen, die zij zelven ten opzigte van de onzijdigen hebben verkondigd? Zou hunne lastige houding tegenover Nederland niet voortkomen uit het denkbeeld, dat Nederland, even als Pruissen dat, thans dezelfde behandeling ondervindt, tusschen sympathie en belang schijnt te zweven? Het zou ons innig leed doen, wanneer een dergelijk denkbeeld den minsten grond had. Hoe gering ook het doorzigt van de leden van het tegenwoordig kabinet moge zijn, kunnen wij evenwel niet gelooven, dat zij eenige voorliefde jegens Rusland gevoelen, dat te ver van Holland verwijderd ligt om het te kunnen schaden. Die voorliefde zou des te onverklaarbaarder zijn, daar Nederland in de dagen van rampspoed zich gewis niet op het gedrag van Rusland mogt beroemen. Wij hebben niet vergeten, dat het Rusland was, dat, met eene zonderlinge dubbelhartigheid, Koning Willem I in zijn betreurenswaardig stelsel van volharding sterkte, dat het in het geheim het trekken van het zwaard in 1831 toejuichte, op het oogenblik, waarop zijn vertegenwoordiger bij de conferentie te Londen, het tractaat der achttien artikelen had onderteekend en Koning Leopold erkend.

»Neen, wij kunnen niet gelooven, dat eene mogendheid, die eertijds zijne neigingen aan zijn eigenbelang opofferde en, zonder verzet, toezag, hoe de kroon van Koning Willem I werd verbrokkeld, bij de raadslieden van den kleinzoon van dien vorst eene sympathie zal vinden, die deze mogendheid het eerst heeft verloochend. Wij nemen veeleer aan, dat onze tegenwoordige internationale verwikkelingen uit de zorgelooze en onhandige staatkunde van dit kabinet voortvloeijen, dat in de tegenwoordige omstandigheden in niets weet te voorzien, niets weet af te wenden, niets weet uit den weg te ruimen tot billijke voldoening van het land.»

De Nederlander maakt gewag van eene opmerkelijke bijzonderheid, die door den hoogleeraar BOSSCHA in de tweede uitgave van *het leven van Willem II* wordt medegedeeld, betreffende het Koninklijk besluit dat den werkkring of de taak der Commissie tot de grondwets-herziening omschreef. Zij heeft betrekking tot eene omstandigheid, die veroorzaakte, dat twee gewigtige veranderingen, met 's Konings hand daarin met potlood aangeteekend, niet in het besluit, dat in het regeringsblad verscheen, zijn opgenomen.

De Nederlander zegt:

»Omtrent een gewigtig punt wordt nog inlichting »vereischt: hoe heeft *onveranderd* in het regeringsblad »kunnen verschijnen een Besluit, *waarop de Koning zelf* »*wijzigingen aangeteekend had?*

»Moet de oorzaak van dit zonderling verschijnsel in »de *flaauwheid* van het potloodschrift of in de verre»gaande *vermetelheid* van ... worden gezocht?»

Wij zouden nog wel omtrent gewigtiger punten inlichtingen verlangen, bijv. *wie* den Koning op de *mogelijke* gevolgen van het besluit opmerkzaam heeft gemaakt en van welken aard de *gevolgen* waren, die men zich daarvan had voorgespiegeld?

Het is o. i. van het hoogste belang, om, zooveel mogelijk, door te dringen tot de kiem der gebeurtenissen, ten einde bekend te raken op hoedanige wijze het zaad van vooroordeel en wantrouwen is gestrooid, waarmede men de grondwetsherziening van 1848 tracht te verstikken.

De Fakkel noemt de wet op de kerkgenootschappen eene officieel-nationale interpretatie van het zesde hoofdstuk der Grondwet. Wij gelooven, dat reeds over die wet te veel gesproken en geschreven is, om haar als eene *interpretatie*, en wel als eene *nationale* interpretatie, van een grondwettig regt te kunnen beschouwen. Zij is, ook zelfs in het oog der oorspronkelijke ontwerpers, niet meer dan eene gelegenheidswet.

Maar veel minder nog, achten wij die wet, de vrucht van de Aprilbeweging, zoo uitnemend geschikt, om bij een krachtig bestuur voor 's lands hoogheid van de kerkgenootschappen niets te vreezen. Integendeel zal die wet, getrouw aan haren oorsprong, *bij elke toepassing*, haar karakter niet kunnen verloochenen; en alzoo de strekking behouden, om de kerkgenootschappen te *breidelen* en te *beteugelen*, al naar mate de meerderheid der Natie zulks in het belang van eenige godsdienstige gezindheid noodig acht en de Regering daaraan gehoor gevende, zich vernederen moest om te worden »de slavin van een volkswaan van den dag».

De Fakkel verlangt verder verbetering in de kieswet zonder evenwel aan te duiden in welk opzigt die wetverbetering behoeft. Zonder haar te houden voor een toonbeeld van de volmaakte uitdrukking der keuze van de Natie, hebben wij evenwel de overtuiging, dat de misbruiken, welke hier en daar bij de verkiezingen worden opgemerkt, meer in de verkeerde werking der menschelijke hartstogten dan van de wet moet gezocht worden.

De Fakkel verklaart zich tegen alle privilegiën; vroeger, hetzij aan standen, hetzij aan steden verleend, en ook tegen de privilegiën van het Roomsche kerkgenootschap, bij wijze van concessiën geschonken. Zij is afkeerig van het Pausdom en vraagt aan de constitutionnele partij: »waarom zijt gij ten opzigte van het »Pausdom zoo rekkelijk?»

Wij kunnen op die vraag een beknopt en een zeer uitgebreid antwoord geven.

Wij zijn gekant tegen elk absolutisme of despotisme, onder welken vorm zij zich ook tracht te verbergen.

De strekking van ons blad ligt geheel buiten kerkgenootschappelijke verschillen; is de aanmatiging der geestelijkheid uitsluitend het deel van de R. kerk?

Maar, erkennende met de Grondwet de eigenaardigheid der kerkelijke zelfregering in eigen kring, eerbiedigen wij hare zelfstandigheid, zonder haar eenigzins te beperken in hare huishoudelijke regeling van bestuur en beheer.

Waarom kunnen leden van verschillende kerkgenootschappen niet *in zekere punten* overeenstemmen en op staatkundig gebied elkander de hand reiken, behoudens ieders zelfstandigheid?

Zulks schijnt onmogelijk, sedert verschillende dagen weekbladen pogingen hebben aangewend, om achterdocht en argwaan op te wekken; sedert men als bloote concessiën deed voorkomen, wat niets minder dan als verkregen regten kon worden beschouwd.

Zoolang *de Fakkel* voortgaat daartoe mede te werken, dat men onze Roomsche landgenooten slechts *duldt* en niet erkent; zoolang men zich ijdele schrikbeelden van »paapsche stoutigheden» vormt, wordt de Grondwet in hare edelste voorschriften miskend.

Elk nommer van *de Fakkel* draagt de overvloedigste blijken van een intimidatie-geest, die geene personen, noch hun bijzonder leven leven spaart.

Zoo *de Fakkel* niet weet haar aanwezen te rekken, dan door *zulke* kleingeestige, soms kinderachtige bijzonderheden op te disschen, dan beklagen wij haar lot; want dan draagt zij het juk der dienstbaarheid.

Die de waarde kent der vrijheid van geweten, die in het binnenste van zijn gemoed de heilige overtuiging omdraagt der onwankelbaarheid van hetgeen hij gelooft en hoopt, hij vreest niet en heeft een afkeer van elke propaganda; want de ervaring leert, dat alleen het voorbeeld *trekt*.

Buitenland.

ALGEMEEN OVERZIGT.

De mededeeling van den Franschen *Moniteur* betrekkelijk de ontruiming van de Vorstendommen, heeft grooten indruk te Parijs gemaakt. Men kan er intusschen geenszins uit afleiden, dat Oostenrijk dien ten gevolge daadwerkelijk aan den oorlog zal deelnemen. De verklaring van Oostenrijk, dat het even als Frankrijk en Engeland waarborgen verlangt, kan alleen leiden tot eene zedelijke ondersteuning. De overeenstemming van al de Duitsche mogendheden zal ondertusschen zeer door het feit der ontruiming bevorderd worden, zooals het *Journal des Débats* in een belangrijk artikel doet uitkomen (Zie Duitsche post.) Intusschen meenen wij, dat de overeenstemming tusschen Oostenrijk en Pruissen op verre na niet altijd zoo groot geweest is, als dat blad het wil doen voorkomen.

Frankrijk en Engeland gaan intusschen voort met hunne krijgsoperatiën.

De voorbereidselen tot een aanval op de Krim worden met kracht gemaakt. Men wil, dat een eersten aanval, die tegen Kaffa gerigt zou zijn, slechts als eene krijgslist beschouwd moet worden en dat Odessa en de landengte van Perekop het doel der expeditie zijn, om de communicatie tusschen de Krim en het vaste land van Rusland af te snijden. In de volgende lente zou Sebastopol dan aangevallen worden. Dit alles berust echter slechts op onderstellingen.

Men meldt op nieuw de inneming van Bomarsund op de 8sten. Wij kunnen geen geloof meer aan dat berigt hechten, vóór dat het van verschillende kanten officieel zal zijn bevestigd.

Den 8sten heeft lord John Russell, in antwoord op eene interpellatie van den heer Hume verklaard, dat het Engelsche Gouvernement pogingen bij het Spaansche kabinet zou aanwenden, om de algeheele vernietiging van den slavenhandel met Cuba te verkrijgen.

Sir H. Willoughby heeft aan den kanselier van de schatkist gevraagd, of bij de uitgaven meende te kunnen dekken met de gewone begrooting, en of er eene leening zou worden uitgeschreven. De kanselier heeft geantwoord, dat de uitgaven tot nog toe de ontvangsten niet hadden overtroffen. Er zijn thans voor 16½ millioen ponden schatkistbilletten in omloop. Het Gouvernement hoopte tegen de maand October een batig saldo van 4½ ... handen te hebben, waardoor het, meer het toevlugt niet tot de Bank van Engeland zal te nemen.

De berigten uit Spanje zijn nog niet zeer ... Fransche post.) De Koningin-Moeder is niet te ... aangekomen, en bevindt zich nog steeds in ... omstandigheden te Madrid, en Espartero heeft ... Kabinet aan de gewapende bevolking moeten ... dat zij vooreerst Madrid niet zou mogen verlaten.

Het grootste gewigt schijnt men aan de bijeen... der Cortes te hechten; noch omtrent de wijze ... kiezing, noch omtrent zijn programma, heeft het ... terie tot nog toe iets besloten, daar de heer Alo... Minister van Justitie, nog steeds van Madrid afwe...

De telegraaf heeft gemeld, dat de Koning van ... te Imst, in Tyrol, op zoo ongelukkige wijze de... heeft gevonden. Koning Friedrich August is ... overleden. Zijn opvolger is Prins Friedrich, zoon ... broeder Johan Nepomucenus.

In Zwitserland is eene zeer teedere zaak tussch... bestuur en de kerkelijke overheid door eene trans... schikt. Zij betrof het vervullen van de vacature, ... door het overlijden van den heer Saltzmann, Bissch... Solenthurn, een van de meest vredelievende en ... prelaten van Zwitserland. Bij de eerste bijeenkom... de afgevaardigden der acht Staten van het bisdom ... kapittel van Solenthurn, had het laatste eene kand... lijst aangeboden, die geheel door de afgevaardigd... Staten werd verworpen.

Bij latere bijeenkomsten, waarbij Bern andere a... digden had gezonden, is men tot eene schikking ge... en is de heer Arnold, kanunnik te Solenthurn ve... die als een waardig en verstandig geestelijke wordt ge... die wel den meest verdraagzamen en vredelievende... mogt opvolgen, die Zwitserland ooit gehad heeft.

DUITSCHE POST.

Weenen, 10 Aug. Ten gevolge van de ont... der Vorstendommen, zal de Generaal von He... onmiddellijk naar het leger vertrekken; van dit ... zijn vertrek kan welligt afstel komen.

Men spreekt hier van staatkundige combinatiën ... volge van de ontruiming van Moldavie en Wal... waardoor zoo niet een algemeene vrede verkrege... toch de oorlog binnen zeer enge grenzen bepe... worden.

De *Presse* wil weten, dat de heer von Gorts... bepaaldelijk tot gezant te Weenen is benoemd. Di... is echter voorbarig. De *Wanderer* daarentegen w... aan het hôtel van de Russische ambassade alhier g... worden ingepakt en dat prins Gortschakoff gere... om te vertrekken. Het eerste is waar, het laa... Men verzendt de goederen van den heer von Me... die naar St. Petersburg vertrekt, en er is zelfs ... minste waarschijnlijkheid van het vertrek van pri... schakoff.

Hamburg, 10 Aug. De Fransche en Engelsch... ontvangen nog onophoudelijk versterking. Er ga... week voorbij of er zeilen kleinere of grootere oorl... pen, die in Engeland gewapend zijn, door de ... het eskader van den admiraal Napier te versterke...

— Het schijnt, dat het Deensche Gouvernement ... sluit heeft genomen de beide wetgevende Kamers ... September, in plaats van 1 October a. s., bijeen te ... de laatste is de dag, die de constitutie van 1848 ... Men voegt er bij, dat belangrijke maatregelen be... de tegenwoordige gebeurtenissen aan de Kame... worden onderworpen. Men weet, dat de nieuwe R... alle deelen van het Rijk ook den 1 September in ... stad bijeenkomt.

Ondanks de vrijspraak van de bladen der oppo... te Kopenhagen vervolgd waren, heeft het minis... der vier nieuwe drukpers-processen aangevangen ... van dat gedeelte van de Deensche pers tegen de ... constitutie is sedert eenige dagen uiterst scherp.

— De aankoop van remont-paarden en de ... van het wapen der kavallerie, gaan met ijver ... het noorden van Duitschland. De prijzen der pa... dien ten gevolge zeer gestegen.

Het *Journal des Débats* deelt een artikel me... blijkbaar op mededeelingen van de zijde der dipl... gegrond en dat bestemd is om te doen uitko... sedert de onderteekening van het tractaat van ... Oostenrijk en Pruissen zich steeds verstaan be... het doel, dat zij beoogen, betrekkelijk de Oost... quaestie en over de middelen om dat doel te ... Hunne onderlinge en voorbijgaande verschillen ... verdwenen door wederzijdsche concessiën.

Het *Journal des Débats* grondt deze bewer... voorname feiten: 1°. Toen de Staten van de ... van Bamberg het voornemen te kennen gaven, ... stand te bieden aan den aandrang van de kabi... Weenen en Berlijn, onderteekenden Pruissen en ... het gezamenlijke *Memorandum*, waarbij aa... de geheel overeenkomende staatkunde der beide... heden werd blootgelegd; 2°. de gemeenschap... klaring, die de mededeeling van het Oostenrijksch... verdrag vergezelde, die den 20 Julij aan den ... gedaan, drie maanden na de onderteekening ... tractaat.

Het *Journal des Débats* doet de beteekenis ... king dezer handelingen uitkomen; het besluit ... er wel eene wijziging van de tegenwoordige ... Duitschland uit zou kunnen voortvloeijen; ver... schouwt het de gevolgen van de ontruiming ... dommen door de Russen uit het oogpunt ... stand der Duitsche mogendheden in de Oostersch... Het zegt ten slotte het volgende:

» Welke zullen de gevolgen zijn van dit zoo laat genomen besluit van den Keizer van Rusland, en welken invloed zal het op den staatshandel van Europa hebben? Zullen de Westersche mogendheden daarin hunnerzijds een begin van voldoening zien voor de grieven, waarover zij zich, billijkerwijze, te beklagen hebben en die hen gedwongen hebben de wapenen op te vatten? Het zou moeijelijk zijn dit te zeggen. Maar wij gelooven, dat de Oostersche quaestie, die sedert haren oorsprong zoo vele vormen heeft aangenomen, van nu af in een nieuw tijdperk treedt, dat wij nog niet kunnen waarderen. Men zegt, dat voornamelijk met het doel, om elkander over dit onderwerp te onderhouden, de Koning van Pruissen zich naar Munchen bij den Koning van Beijeren heeft begeven, waar hij den Koning van Wurtemberg zou vinden, en dat die conferentie de meeste aaneensluiting van den geheelen Duitschen Bond ten gevolge zou hebben gehad, die reeds door het besluit van de Bondsvergadering van 24 Julij was voorbereid.

FRANSCHE POST.

Parijs, 11 Julij. De nota van den *Moniteur* heeft hier grooten indruk gemaakt, ofschoon er niets in gezegd wordt van hetgeen men reeds wist, namelijk dat de Russen de vorstendommen ontruimen en dat Oostenrijk, even als de Westersche mogendheden, waarborgen verlangt, die evenwel niet bekend zijn. Ofschoon Oostenrijk zich tot onderhandelingen en diplomatische verklaringen bepaalt, geeft dit evenwel een grooten zedelijken steun aan de Westersche mogendheden, daar de krachten van Turkije en zijne bondgenooten thans geheel tegen de Krim kunnen worden gerigt, waar men zich hoopt te vestigen en den winter door te brengen, terwijl men Odessa en het schiereiland wil bezetten, dat den Taurischen Chersonesus aan Rusland verbindt. De overgroote warmte zou tot nog toe de operatien belemmerd hebben.

— De *Moniteur* deelt twee rapporten mede van den Minister van Marine en Kolonien aan den Keizer, gevolgd van twee decreten, waarvan het eerste de organisatie regelt van de algemeene raden van Martinique, Guadeloupe en Reunion, en waarvan het tweede de attributen regelt van den adviserenden kolonialen raad, bij senaatsbesluit van 3 Mei ll. ingesteld.

— Een Keizerlijk decreet, te Boaritz uitgevaardigd, benoemt den heer Bellamy tot directeur van de bank van Fransch-Guyana, en den heer Rey tot directeur van de bank van Senegal.

— De bladen van Aix deelen mede, dat ijverig wordt gearbeid aan de vorming van het zuiderkamp, dat in de nabijheid dier stad zal opgerigt worden. Het 2de bataillon van het 57ste regiment van linie is den 6den vertrokken, om den kern uit te maken van de troepenverzameling in die streken. De daartoe aangewezene corpsen zullen achtereenvolgens aankomen, om hunne stellingen in te nemen.

Madrid, 6 Aug. Het berigt, dat de Koningin-Moeder deze stad zou verlaten hebben is volstrekt onjuist. De aanwezigheid van Maria Christina is de grootste moeijelijkheid van het oogenblik. Den 4den dezer verspreidde zich hier het gerucht, dat de Koningin-Moeder wilde vertrekken. Een bataillon van de schutterij en een aantal van de vroegere strijders der barricaden bezetten dadelijk alle wegen in den omtrek der stad. Men versperde zelfs de drie onderaardsche uitgangen van het paleis, die in het veld uitkomen. De rijtuigen van Maria Christina stonden gereed, toen men op het denkbeeld kwam, twee aides-de-camp uit te zenden om de wegen te verkennen. Op tien minuten afstands van de stad werden zij aangehouden en naar het ministerie van oorlog gevoerd. Verschillende chefs der barricaden begaven zich daarop naar den Hertog van Victoria en deelden hem mede, dat men de Koningin-Moeder niet moest laten vertrekken en aan het volk de genoegdoening geven, dat zij teregt zou worden gesteld. Espartero, die sedert drie dagen ongesteld was en thans veel beter is, ofschoon hij zijne kamer nog niet mag verlaten, heeft daarop beloofd, dat Maria Christina Madrid *niet zou verlaten*, tot dat het Ministerie een besluit omtrent haar zou hebben genomen, dat dan bekend zou worden gemaakt. De afwezigheid van den heer Alonzo, Minister van Justitie, heeft het houden van den Ministerraad belet.

De bevolking is nog steeds in hevige woede tegen de Koningin-Moeder. Men eischt, dat zij voor de Cortes teregt zal staan, omdat zij slechten raad aan hare dochter heeft gegeven, die het Koningschap in gevaar heeft gebragt; omdat zij de fondsen van den staat heeft verspild en van de zwakheid der Ministers ontzettende concessien, betrekkelijk publieke en andere werken, heeft verkregen. Zij moet daarom een groot aantal millioenen aan de schatkist teruggeven. De opgewondenheid is nog zóó groot, dat de blinden in de straten van Madrid schotschriften verkoopen, onder den titel van: » Lijst der diefstallen, door Christina, San-Luis en hunne waardige handlangers aan den staat gepleegd. »

De *Gazeta* bevat onophoudelijk talrijke besluiten, waarbij de vrienden van de vorige regeringen worden ontslagen of vroeger afgezette personen in hunne betrekkingen worden hersteld, benevens talrijke nieuwe benoemingen.

Op bevel van Don Manuel de la Concha zijn al de in Catalonie aanwezige troepen, 22 bataillons sterk, te Barcelona vereenigd.

De junta van Cadix heeft de doodstraf voor staatkundige misdrijven afgeschaft, het concordaat onwettig verklaard, en de teruggave aan de natie geëischt van alle goederen, die uit dien gevolge aan de geestelijkheid zijn afgestaan.

Men verzekert, dat de heeren La Serna, Roda, Rios Rosas en de hertog van Rivas eene memorie zullen openbaar maken, om zich te verdedigen tegen de beschuldigingen, tegen hen, wegens hunne deelneming aan vorige kabinetten ingebragt.

Men spreekt van de opheffing der lijfwacht van de Koningin.

De onkosten voor het herstel van de circulatie te Madrid en het wegruimen der barricaden, worden op 400,000 fr. begroot.

Het stoffelijk overschot van den infant Fernando, die gedurende de onlusten overleden is, is in de kelders van het Escuriaal bijgezet.

De opperjunta van Madrid heeft aan de heeren Pujol en Delmas, twee Franschen en staatkundig uitgewekenen, opgedragen een werk te schrijven, dat den titel zal voeren: *Los Liberadores de Espana*, staatkundige en critische geschiedenis van de revolutie van 17, 18 en 19 Julij met eene inleiding over de buitenlandsche staatkunde, portretten, platen en de levensbeschrijvingen van de generaals Espartero, O'Donnell, San Miguel, Dulce, Ros de Olanas, Messina, Serrano, Iriarte, Valdès, Crespo en Narciso Ametler.

Men verwacht met ongeduld het programma van het nieuwe kabinet.

BELGISCHE POST.

Brussel, 11 Augustus. Den 6den dezer heeft de heer Seibels, minister-resident van de republiek der Vereenigde Staten bij het hof van Brussel, aan den Koning, op eene plegtige audientie, zijne geloofsbrieven overhandigd.

— Men verzekert uit eene goede bron, zegt een Brusselsch blad, dat er sprake is, om al het Belgisch goud aan den omloop te onttrekken.

De *Indépendance Belge* zegt, dat er wel ernstig sprake is geweest, om dezen maatregel te nemen, maar dat men dit voornemen althans tijdelijk heeft laten varen.

— Men leest het volgende in het *Journal d'Anvers*:

Sedert een paar dagen had een bewoner van de St. Jansstraat niemand van de leden van een gezin zien naar beneden komen, dat bij hem inwoonde, en uit man, vrouw en drie kinderen bestond, toen heden morgen zijne aandacht werd getrokken door de kreten van een der kinderen. Door nieuwsgierigheid gedreven, klom hij naar boven en trad de kamer van zijn huurder binnen, waar hij ooggetuige werd van de vreesselijkste ellende. De huurder, kleedermaker van beroep, was sedert eenigen tijd zonder werk en bijgevolg zonder middelen van bestaan, en toen de voornaamste huurder van het huis de deur opende, vond hij den man, de vrouw en de drie kinderen flaauw van honger. De vrouw lag op het bed, waarvoor de kleedermaker en de kinderen geknield lagen.

Men haastte zich doctor van de Vijver te halen, die de vrouw onmiddellijk naar het hospitaal liet vervoeren, en brood en eijeren voor deze ongelukkige slagtoffers van den honger liet halen; een der kinderen was reeds zoo uitgeput, dat zijne maag zelfs dat voedsel niet meer kon verdragen.

Binnenland.

's Gravenhage, 12 Augustus.

Z. M. heeft aan P. Beelen, gewezen sluiswachter aan de Zuidwillemsvaart, verleend een pensioen ten bedrage van ƒ 200 's jaars; en aan J. P. van Roderen, gewezen letterzetter ter Algemeene Lands-drukkerij, een pensioen ten bedrage van ƒ 364 's jaars.

Z. M. heeft de navolgende adelborsten voor de marine bij de Koninklijke academie voor de zee- en landmagt, met 1 Sept. e.k. benoemd tot adelborsten der 1ste klasse bij de Nederlandsche zeemagt, als: P. J. van Druijne, J. M. L. A. P. Wirix, J. A. P. J. de Roy van Zuidewijn, W. M. Visser, H. Dijserinck, L. E. H. Tuckermann, C. A. C. van Kervel, A. J. A. Kellner, D. G. E. Wolterbeek Muller, G. C. C. Thierens, J. M. Brevet, H. P. König, Jhr. J. A. Röell, K. W. E. von Leschen, A. G. M. van Emde, T. C. Gobée, O. A. Bosch, Jhr. J. M. Clifford Kocq van Breugel, Jhr. C. H. O. van Heemskerk van Beest; terwijl bij gemeld besluit de adelborst voor het vak van den scheepsbouw bij voorschreven academie J. W. Calten met dat tijdstip is benoemd tot adspirant-ingenieur bij de marine, en als zoodanig geplaatst bij 's Rijks werf te Amsterdam.

Bij beschikking van den Minister van Binnenl. Zaken van 10 Augustus zijn, met ingang van 1 October benoemd tot surnumerairen bij den waterstaat: J. F. van Maanen, P. Loke, A. J. H. van Beusekem en J. J. Roelants, kweekelingen van de Kon. academie ter opleiding van burgerlijke ingenieurs te Delft.

Bij missive van 26 Julij ll. lett. D, 6de afd. heeft de Minister van Binnenl. Zaken de heeren commissarissen des Konings in de verschillende provincien aangeschreven, om opgave te doen betreffende den aanstaanden oogst, den voorhanden zijnden voorraad en de prijzen van de granen, en alzoo welke uitzigten het te velde staande gewas opent, en verder zoodanige opgaven als de commissien en maatschappijen van landbouw en andere te raadplegene deskundigen zullen verschaffen en wel om aan eene aanvraag van het Fransche Gouvernement ten deze te kunnen voldoen.

* Z. M. de koning zal zich morgen voor eenige dagen naar het Loo begeven.

* Het vertrek van H. M. de Koningin-Moeder naar Soestdijk, is verdaagd tot morgen.

* HH. KK. HH. Prins en Prinses Hendrik zijn heden morgen met den eersten spoortrein uit de residentie naar Weimar vertrokken.

* Heden nacht is in de residentie aangekomen en aan het hôtel *de Bellevue* afgestapt, de heer R. H. Webster, komende van Engeland, belast met depêches voor Z. Exc. den heer Abercromby, Minister van H. M. de Koningin van Engeland. Deze depêches schijnen van dringenden aard te zijn geweest, daar de heer Webster ze dadelijk na zijne aankomst heeft overgebragt.

In het hotel den *Ouden Doelen* zijn aangekomen de heeren Thomas Cross van Londen; R. Stirling Wilson, van Washington; Alf L. Levas, van Londen; Joames Coavan van Cowlen (Engeland); Mr. Alexander Robertson, van Londen: en Z. Exc. Baron von Armin met familie en gevolg

Daar de overleden koning van Saksen kinderloos is gestorven, komt de kroon toe aan zijn oudsten broeder, hertog Johan, geboren 12 December 1801, gehuwd met de hertogin Amelia van Beijeren, geboren 13 November 1801, dochter van wijlen Maximiliaan Joseph, Koning van Beijeren, zuster der tegenwoordige Koningin weduwe van Saksen, alsmede van de Koningin van Pruissen en van de aartshertogin Sophia van Oostenrijk.

Men verneemt, dat het Comité, hetwelk belast geweest is met de regeling van het te Rotterdam gehouden Muziekfeest aan den heer W. Hutschenruijter, een aanzienlijk geschenk heeft gegeven, bestaande in een zeer fraai bewerkten, rijk met zilver gemonteerden dirigeerstok. De stok is uit ebbenhout vervaardigd, prijkende aan den top met een zilver beeldje, voorstellende de Muze der Toonkunst met hare lier, terwijl de zilveren band, om het middengedeelte, eene gepaste inscriptie bevat.

Dit geschenk strekt als een blijk van tevredenheid, en een blijvende herinnering aan dit feest.

Gisteren had de 3e bekrooning van bloemen en bloemruikers door de afdeeling Dordrecht en omstreken der Hollandsche maatschappij van Landbouw, plaats. Er waren ter mededinging 4 verzamelingen bloemen, en 7 verzamelingen bloemruikers aangebragt. Voor de schoonste verzameling bloemen, werd de prijs toegekend aan J. A. Ploskorn en Zn. Voor de schoonste verzameling bloemruikers, de 1e prijs aan J. Germ, en de 2e aan J. H. Smeulers, allen bloemmisten te Dordrecht.

De hoogleeraar L. Reichenbach, directeur van het koninklijk Zoologisch museum te Dresden, heeft zijn verdienstelijk werk, *Sinopsis der Meropinae* (bijeneters, bee-eaters, les guépiers, die Bienenfresser), vergezeld van een groot getal getrouwe afbeeldingen dezer schoone vogelsoorten, aan het genootschap *Natura artis Magistra* te Amsterdam opgedragen.

Men schrijft uit Leeuwarden, dat H. K. H. Mevrouw de Prinses Frederik der Nederlanden aan het bestuur van de hulpkas voor Israëlieten aldaar, dezer dagen ten geschenke heeft gezonden een paar sierlijke vazen, om te dienen als prijs voor de verloting van voorwerpen van kunst en smaak, welke, tot instandhouding en uitbreiding van genoemde inrigting, dit jaar wederom zal worden gehouden.

Aan de vereeniging *Nederlandsche Mettray* te Rijsselt, bij Zutphen, is door een onbekende, eene niet onbelangrijke boeken-verzameling ten geschenke gegeven, bestaande hoofdzakelijk uit werken, die voor de daar aanwezige jongelieden zeer geschikt zijn.

Bij Zr. Ms. besluit, van 30 Julij N°. 64, is bepaald, dat gedurende de oefeningen in het legerkamp bij Zeist, de verhoogingen op de soldij per dag zullen zijn: voor elk onderofficier 13, voor korporaals, mindere militairen en waschvrouwen 11 cent. Ook andere militairen welke tot eenige dienst in het kamp worden bestemd, zullen volgens de graden, waarmede zij gelijk gesteld zijn, dezelfde verhooging als hiervoren gezegd genieten. (*H. B.*)

Eergisteren is van Hellevoetsluis naar de West-Indiën vertrokken Zr. Mr. stoomschip Curaçao, kommandant luit. 1ste kl. C. P. de Brauw.

Men schrijft uit Batavia dd. 21 Mei, dat in de wateren aldaar, eenigen tijd geleden, een klein Russisch eskader is gezien, dat de Engelschen te Singapore onder den admiraal Stirling een grooter eskader hebben uitgezonden, om dit te gaan opzoeken; dat de Russische bevelhebber overal heeft uitgestrooid, dat hij moest repareren, en dit te Soerabaya zouden gaan doen; dat echter op eens de Rus spoorloos verdwenen is, zonder dat iemand weet waar naar toe. (*N. R. C.*)

» Wij kregen dezer dagen een proef-exemplaar onder het oog van het laatste numismatieke kunstvoortbrengsel van onzen begaafden landgenoot Leopold Wiener, aan wiens talent Belgie de hulde gebragt heeft van hem tot graveur der staatsmunt aan te stellen, en die bovendien door verscheidene souvereinen met hun ridderteeken versierd is. Het nieuwe werkstuk van den heer Wiener is de medaille geslagen op de herstelling van het Episcopaat in Nederland. Aan de eene zijde stelt deze gedenkpenning, bij wijze van historische allegorie, zinspelende op de gebeurtenis, de opwekking van Jairus dochter voor, met het onderschrift: » AIT ILLI; TALITHA CVMI QVOD EST INTERPRETATVM: PVELLA, TIBI DICO, SVRGE. » Het ontwakend meisje, zinnebeeld van het eigenaardig Katholiek kerkbestuur, rigt zich van hare legerstede op, bij het woord en de lieve aanraking van den Verlosser, die in edele houding en drapering voor de sponde treedt. Men ziet uit de accessoires, dat deze maagd krank geweest is, en hare beweging drukt den terugkeer tot het leven met waarheid uit. Boven het antiek behangsel, achter deze groep, schittert de verrijzende zon met een kruis in het midden. Het geheele basrelief komt ons voor met hoog talent te zijn uitgevoerd, in echte monumentale stijl, en toch met die gevoeligheid, welke de latere kunst boven de klassieke onderscheidt. Wij vernemen dan ook, dat dit kunstwerk de algemeene goedkeuring der kenners in de woonplaats des heeren Wiener verworven

heeft, en dat hij het zelf voor een der beste producten van zijn graveerstaal houdt. De keerzijde vertoont, met smaak gearrangeerd, de wapens der vijf Bisdommen en het navolgend opschrift: ANNO REPARATAE SALVTIS CIↃIↃCCCLIII PIO IX PONTIFICE MAXIMO SERENISSIMI REGIS WILHELMI TERTU ANNO V. EPISCOPALI HIERARCHIA SINGVLARI DEIBENEFICIO NEERLANDIAE RESSITVETA GIVES CATHOLICI GRATVLANTVR,

»Wij wenschen den heer Wiener van harte geluk met dit wel volvoerd kunstwerk, en hopen dat het in Holland mag bijdragen om hem meer bekend te maken, en den opgang ook ten onzent te verzekeren, van de door hem, in vereeniging met zijnen broeder, ondernomen uitgave eener numismatische voorstelling van Europa's voornaamste gebouwen, waartoe voor Nederland het Paleis te Amsterdam en de schoone Bossche hoofdkerk verkozen zijn. De inteekening op deze reeks gedenkpenningen staat open bij den heer Martinus Nijhoff te 's Gravenhage. De heer C. L. van Langenhuysen, te Amsterdam, is uitgever van de medaille in de eerste plaats door ons besproken.»

Hoorn, 11 Aug. Nevens de afdeeling West Friesland van het Metalen Kruis, waartoe de zes Noord-Hollandsche steden en omliggende gemeenten behooren, en waarvan de zetel te Hoorn gevestigd is, heeft zich eene nieuwe vereeniging zamengesteld, welke, bij een afzonderlijk bestuur, uitsluitend bestaat uit leden van den mingegoeden stand, die zich niet aan de reeds gevestigde afdeeling verkiezen aan te sluiten, ofschoon daartoe de weg openstond. De afdeeling hield gisteren hare tweede bijeenkomst onder het voorzitterschap van de heer van Pabst Rutgers, wethouder der gemeente en kommandant der dienstdoende schutterij. Uit het verslag bleek, dat het bestuur werkzaam geweest was tot bevordering van de inschrijving voor het nationaal gedenkteeken terwijl ter tafel gebragt werd een keurig bewerkt stamregister der leden door de zorg van den afdeelings-secretaris, den heer Evers Tijs, kommandant van het Huis van Correctie, ingerigt, wien daarvoor door den voorzitter welverdienden dank werd toegebragt.

's Bosch, 10 Augustus. *Met 31 tegen 7 stemmen heeft de vergadering der Provinciale Staten van Noordbrabant besloten zonder resumtie het adres tot ondersteuning van het wetsvoorstel van een millioen subsidie aan de Tweede Kamer der Staten-Generaal in te dienen.*

Wij verheugen ons, en wij meenen te regt, over dit besluit, alhoewel het ons griefl te moeten vermelden, dat de 7 leden, die lafhartig genoeg in de laatste zitting de vergaderzaal verlieten, en de vergadering, toen niet meer voltallig, buiten staat stelden een besluit te nemen, ook dit maal weder niet zijn opgekomen.

Wij vertrouwen, dat de Tweede Kamer meer onpartijdigheid zal aan den dag leggen en nog in *in deze zitting haar votum* zal uiten *over de levensquaestie van Noordbrabant; het uitwaterings-kanaal van Grave naar de rivier* de Amer.

Ingezonden Stukken.

Breda, 10 Aug. 1854.

Eere wie eere toekomt! Bijna in alle dagbladen is met uitbundige lof melding gemaakt van den eersten prijs voor het Koninklijk Concours der handboog-schutterijen alhier gegeven; zonder nu van dien lof iets te willen afdingen als berustende hij op het model van dien grooten beeldhouwer van der Ven, moet het echter erkend worden, dat in de bewerking geen kunstwaarde is, als zijnde die leeuw gegoten en de ornamenten van het voetstuk gestampt; gebeel anders is het echter gelegen met den tweeden en derden prijs, wij herhalen dus: eere wie eere toekomt, en daarom geven wij aan kunststukken bekendheid van welke die, om eene of andere reden, is achterwege gelaten.

De tweede prijs, van welke in de dagbladen eene zeer onnaauwkeurige beschrijving is gegeven, werd vervaardigd door den heer C. J. H. van Gemert, cisileur en graveur te 's Hertogenbosch. Het is een voortbrengsel van zuivere drijfkunst, waaraan niets gegoten noch geslagen is: een werk, dat, in aanmerking genomen het kort tijdbestek, waarin het door ééne hand vervaardigd is, een waar kunststuk kan genoemd worden, en om zijne toepasselijke vinding hoogelijk moet geroemd worden. Dit keurige voortbrengsel van drijfkunst in zilver bestaat in een ovalen knop of vaandel-sieraad, ter hoogte van ruim drie Nederl. palmen. In het midden is een basrelief, voorstellende een legerkamp, op den voorgrond Keizer Hadrianus, de bedrevenheid van Soranus den Kanifaat bewonderende, welke voor den Keizer, een door hem in de lucht geschoten pijl met een tweede schot in stukken schiet; het basrelief is met lijstwerk en ornamenten versierd, en wordt gesteund door twee naakte kinderen ten voeten uit en rond gedreven, waarvan de pôse en de geheele uitvoering los en schoon is; het eene heeft een handboog, het andere een pijl in de hand; boven het basrelief is het Koninklijke wapen geplaatst, en daaronder twee hoorens van overvloed en rocail met bloemen en fruit gevuld; in het midden dier hoorens hangt tusschen bloemen aan bloemstengels, eene medaille met het portret van Z. M. Koning Willem III, aan de eene zijde, en aan de keerzijde een lauwerkrans, waarin de naam der overwonnen hebbende schutterij moet worden gegraveerd. Voorts is achter het Koninklijke Wapen dat van Oranje Nassau en achter het basrelief dat der stad Breda gecisileerd.

De 3de prijs, van welken ook ter naauwernood melding is gemaakt, is niet minder een heerlijk stuk van drijfkunst, het atelier van den heer A. Hombergen, goud- en zilver-fabrikant te dezer stede, waardig; het stelt eene medaillon voor, waarop 's Konings buste overheerlijk gedreven, mede bestemd tot vaandel- of standaard-sieraad; het medaillon is vervat in een schild, in den Gotischen trant kunstig gedreven; boven dat schild is een Leeuw geplaatst, welke in den regter klaauw een pijl heeft met een doorschoten appel.

Van beide prijzen kan overigens met grond gezegd worden, dat ook de vinding schoon en niet doelloos was op het Koninklijk feest, waarvoor zij gemaakt zijn.

Met eene plaats te verleenen aan deze, zal de Redactie de algemeene opinie der ingezetenen van Breda en der feestgenooten publiek maken, en regt verleenen aan ware verdiensten.

Een opmerker, die bij het feest de algemeene gevoelens heeft nagegaan.

Varia.

Brief van een Engelschman over de belastingen.

Onlangs kwam mij een Engelsch werk in handen, waarin ik den volgenden zonderlingen brief las, welks gedeeltelijke toepassing op ons drukkend belasting-stelsel best kan worden aangemerkt.

Er is — zoo vangt de schrijver aan — geen onbehagelijker beroep voor het volk, dan dat van *budget-maker*. Van den morgen tot den avond houdt hij zich onledig, om nieuwe middelen op te sporen, ten einde de noodige subsidiën te verwerven. Om in een rijtuig, te paard of te voet, een luchtje te scheppen, is men belasting schuldig. Als we eten, drinken, slapen of waken, zijn we belasting schuldig, en de wetten, die het parlement daarvoor vaststelt, zijn zoo veelvuldig, dat, in boekdeelen vervat, een reus met honderd armen ze niet zou kunnen omvatten.

Des morgens opstaande, wendt men zijne blikken naar het raam, om de zonnestralen, die, door de ruiten, de kamer verlichten, met verrukking gade te slaan, en die, als het ware, een nieuw leven doen geboren worden. Maar bedenkt men daarbij, dat men voor het goddelijk daglicht moet betalen aan de vensterbelasting, dan wordt het daglicht een bezwarend voorwerp. Zoo zijn de zonnestralen zelfs op contributie gesteld.

Men staat op en wascht zich, als naar gewoonte, handen en aangezigt: maar niet zonder belasting. De zeep, die men gebruikt, is belast. En wil men de reinheid nog meer in acht nemen, en voor zijne tanden tandpoeder bezigen, alweder belasting. Het schoone linnen, dat men alsdan aantrekt, vordert belasting, even als de zijden das; en heeft men eene sprei van die stof op zijn bed, dan vordert die eveneens inkomende regten. Weldra gereed om te ontbijten, zet men zich bij het vuur; maar de steenkolen in den haard, de thee, die men zal gebruiken, en de suiker, die men daarbij verlangt, zijn belaste voorwerpen. Wil men eene wandeling in zijn rijtuig doen, het ijzer beslag der wielen, die het in beweging brengen, de lakkei, die achterop zit of staat, het terrein, dat men doorkruist, dat alles is belast. Zelfs eer men het huis verlaat, en den kapper noodig heeft, bezigt hij een werktuig, eene kam, die aan belasting onderworpen is. Na het middag-eten, waarbij elke schotel belasting vordert, wil men zich op de Sopha nedervleijen; maar de stof, waarmede het meubel bedekt is, het trijp, vordert taxe. Wil men punsch drinken, dan is elk ingrediënt der zamenstelling zwaar belast, en hoe meer men drinkt, hoe meer men moet betalen aan het land.

Brengt de knecht een brief, èn brief èn bestelder zijn belastingschuldig; bevat de brief een betalingspapier, dat papier kost zegelgeld. Neemt men een dagblad in de hand, het dagblad vordert zegel- of stempelgeld. Wil men een huwelijks-contract aangaan, alweder nieuwe belastingschuld voor dat en andere documenten.

De zonderlingste echter, van alle taxes is die voor kinderen, die ter wereld komen, of haar verlaten.

Maar wij hebben nog niet gesproken van het dagelijksch brood, dat niet minder duur is door den belastingaanslag en hetgeen men aan patent voor de uitoefening van een beroep moet opbrengen; voor de voordeur van het huis en de schoorsteenen.

Zoo duur is het leven van den *vrijen bewoner van het vrijzinnigste gouvernement*, die zelfs voor de rustplaats in de moeder-aarde, na zijnen dood, moet betalen; terwijl zijne erfgenamen voor hetgeen hij nalaat, een zwaar successie-regt moeten voldoen, eer zij de erfenis hun eigendom kunnen noemen. Nog veel meer ware hierbij te voegen, maar het is genoeg, om het kostbare leven en het dure sterven in Engeland aan te duiden.

Bij Koninklijk besluit van 24 Julij jl. is bewilliging verleend tot het verlengen van den duur der Vierde Maatschappij ter Assurantie voor den tijd van vijftien achtereenvolgende jaren, aanvangende met 1 Januarij 1855, en zulks onder dezelfde voorwaarden als vervat zijn in de acte van oprigting goedgekeurd bij Kon. besluit van 1 Februarij 1840, n°. 101.

Per Telegraaf.

Madrid, Donderdag 10 Augustus. Op officiële bekend geworden, dat Koningin Christina er in is, langs een onderaardschen gang van Cuerta paleis te ontvlugten. Zij heeft hare diamanten mede men en is in de rigting van de fransche grenzen

---

Hamburg, Vrijdag 11 Augustus. De geallieerde gendheden hebben geheel Aland vermeesterd. De zijn in de forten opgesloten. Sedert den 8sten du bombardement onafgebroken voort.

Bucharest, Dingsdag 8 Aug. Ismail-pacha zich met zijn legerkorps te Kalugereni.

Omer-pacha heeft, naar men verneemt, Rustschuk niet verlaten.

Konstantinopel, 3 Aug. Al de Engelsche en Fra schepen, die hier ter reede liggen, zijn naar Varna boden. Admiraal Boxer kommandeert het transport-es

De bevelhebbers van het leger bij Kars, dat door raal Andronikoff geslagen is, zullen voor een krijg ter verantwoording worden geroepen.

Barcelona, Donderdag 10 Augustus. Twee ro werklieden zijn ter dood gebragt. Het vertrouwen te herleven.

Uit Madrid zijn er volstrekt geene berigten.

Weenen. Vrijdag 11 Augustus. De regemente rassiers van de garde van de artillerie, die uit Peter vertrokken zijn, hebben bevel gekregen niet verder te gaan.

Alexandrië, 2 Augustus. De regten op het landsch verbruik van het graan zijn afgeschaft, a de jaarlijksche belasting op den oogst der landho Door den vrijen handel zullen 500,000 ardebs (ee graan) uitgevoerd mogen worden. De heer Koenig, F onderwijzer, is door Saïd-Pacha tot eersten secreta noemd, en de heer Grienanglais tot directeur der regten. De instructeurs van het leger zullen terugge worden. De schuld zal geamortiseerd worden do verkoop der handelsartikelen, die in de depôts Caïro heeft drie dagen lang geëillumineerd.

Londen, Zaturdag 12 Augustus (2 ure). Cons $93\frac{5}{8}$, $\frac{3}{4}$; Mexico N. 3 pct. $24\frac{1}{2}$, $\frac{3}{4}$; Peru N. $4\frac{1}{2}$ p 70; Gren. Uitg. $6\frac{1}{4}$, $\frac{1}{2}$; Ecuador $3\frac{1}{2}$, $\frac{3}{4}$; Spanje b 3 pct. $39\frac{1}{4}$, $\frac{1}{2}$; dito 1 pct. $18\frac{3}{4}$, 19; dito Certific. dito Passive 4, $4\frac{1}{4}$; Russen $4\frac{1}{2}$ pct. 84, 85; dito 99, 100; Holl. $2\frac{1}{2}$ pct. 61, $61\frac{1}{2}$; dito 4 pct. 92 Sardinie 5 pct. 85, 86.

Tamelijk vast. Zeer weinig handel.

Parijs, Zaturdag 12 Augustus. Fr. 3 pct. 73. binnenl. 3 pct. $33\frac{1}{2}$; dito 1 pct. $18\frac{1}{2}$.

Weenen, Vrijdag 11 Augustus. N. Metall Bankactien 1262; Wissel Londen 11.57; dito op Pari Zilver $23\frac{1}{2}$.

Liverpool, Zaturdag 12 Augustus. Er zijn tegen vorige prijzen, 7000 balen katoen verkocht.

Prijs-Courant der Effecte

AMSTERDAM, 12 Augustus 1854.

Nederland.	Pct.		Rusland.	Pct.
Ned. W. Schuld.	$2\frac{1}{2}$	$60\frac{3}{8}$ $\frac{9}{16}$ $\frac{7}{16}$		
Dito Certificat. .	3	$72\frac{5}{8}$ 3	*Hope* 1798/1816	5
Dito Dito . .	4	$90\frac{1}{8}$ $\frac{1}{4}$	Dito 1828/1829	5
O. I. Leening. .	4		Cert. 1831/1838	5
Amort. Syndic.	$3\frac{1}{2}$		Dito Dito	$4\frac{1}{2}$
Hand.-Maats. .	$4\frac{1}{2}$		Dito *Hope* . . .	4
Belgie.			Dito *Stieglitz* .	4
Certificaten. . .	$2\frac{1}{2}$		Dito dito 5e Ser.	4
D° *Rothschild* .	$2\frac{1}{2}$	$48\frac{7}{8}$	Inschr. Assig. .	6
Frankrijk.			Certific. dito. .	6
Obligatiën . . .	3		**Polen.**	
Spanje.				
Nieuwe	1	$18\frac{5}{8}$ $\frac{3}{4}$ $\frac{5}{8}$	Obligatiën . . .	4
Dito Buitenl. .	3	$39\frac{3}{4}$	**Oostenrijk.**	
D° Binnenl. ^{6}/m.	3	$33\frac{15}{16}$ $4\frac{1}{4}$		
Bew. Sp. Com.		$4\frac{7}{8}$ (34	Metalliek . . .	5
Amort. Schuld.			Dito bet. Amst.	5
Portugal.			Dito letter B. .	5
Londen nieuwe.	5	$36\frac{9}{16}$ $\frac{7}{8}$ $\frac{9}{16}$	Dito 1847 . . .	$2\frac{1}{2}$
Dito uitgest . .	4		Dito 1851/1852	$2\frac{1}{2}$

Ecuad. $3\frac{1}{8}$; Venez. $3\frac{1}{2}$ pct. $24\frac{1}{2}$.

Met uitzondering van Spaansche fondsen, welke gezette verkooporders wederom merkbaar gedaald markt overigens in Holl. en vreemde effecten gestemd, vooral wat betreft Holl. 3pct. en Oost oude Metaliek.

FRANKFORT, Vrijdag 11 Aug. Metal. Spanje binnenl. 3 pct. $33\frac{7}{8}$; dito 1 pct.

Gedrukt bij G. H. SUSAN, Jr., te 's